

U. B. BERGEN

1611.50

Ms. ~~F681c~~

- Norges Demring. -

Nr. 7.

For frihet og sannhet.

1/6-42.

"Fremad, fremad!" hyer der elsker frie hjem!

"Fremad, fremad!" frihet den må evig frem.

Skal den også prøves i tvil og nederlag,

Hvem teller vel de tapte slag på seirens dag?

Bjørnson.

Det er mange i denne tida som tar til å bli motløse. For oss som har høve til å høre nyhete fra London, er denne motløsheten uforklarelig. Når tyskerne tok fra oss radiosparatene hadde det sikkert flere årsaker. Bare da kunne de forvrænge sannheten og lyge som det passet dem. I forvisningen om at ikke noen kan motforklare meldingene deres, setter tyskerne nå igang en offensiv i presse og kringkasting mot alle undertrykte folk for å gjøre dem motløse, og de prøver å stimulere stemningen i deres eget land. De dikter opp seirs og setter hele propagandaverket sitt i gang. Ikke noen må tro på disse meldingene. De har laget en latterlig propaganda om kampene i Russland. Denne minner om den de laget i fjor sommer. Føreren, pressesjef Dietrich og Andre slo fast at Russland var slått. Kampene på østfronten var ferdige etter noen ukers kampkamp. "Intet krigsvåpen i verden kan reise seg etter å ha hatt slike tap som det russiske", skrev Fritt Folk og liknende skrev de andre avisene. I vinter har russerne hatt initiativet. Med omsyn til folks klager over at det ikke skjer noe fra de alliertes side, slår vi fast at det skjer mye bak kulissene i det veldige apparatet som snart skal knuse Hitlerissem. Hva er din innsats i dag? Du vil svare at du lever under åket og kan ikke gjøre noe. En ting kan du gjøre: Du kan preparere deg til den dagen en får bruk for det. Dagen nærmer seg, men veien til friheten er ikke uten vansker. Hole Norge, menn og kvinner fra alle plasser skal være med og vinne landet tilbake igjen.

Nyhetsene fra tirsdag til lørdag.

Fusslundi Charkowslaget. Middagkommuniket fra Russland torsdag sa bl.a. at de russiske troppene ved Charkow i løpet av natta ytterligere har konolidert stillingene sine. Det er ikke noe tegn som tyder på russisk tilbaketog. Tvertimot. Russerne har initiativet i de lokale stakene som nå foregår. De har på et punkt gått over en ekk og satt seg fast og etablert et brohode. Et annet sted ble 46 tanks ødelagt. Det synes som om tyskerne mangler stupbombefly. Fredag ble det meldt at stillingen ved Charkow er uforandret. I anledning Hitlers melding om at det ved Charkow er tatt 165 000 fanger til å begynne med ble det ikke meldt hvilke armeer eller brigader disse tilhørte. Når russerne melder at de har tatt fanger, opplyser de alltid om hvilke armeer og kampgrupper de er tatt fra. Tyskerne har aldri demontert dette. Den tyske overkommandoen kan ikke gå i detaljer, fordi de ikke har noe å støtte meldingene sine til. Lørdag ble det meldt at her ikke var noen forandring unntatt på et sted der 27 tanks og 3 kompanier tyskare ble tilintetgjort. Den tyske meldinga om tilfangetagelsen av 340 000 mann er ikke bare latterlig, men helt absurd. Meldinga er sendt ut for å stimulere tyskerne på andre fronter. Den ble sendt ut samstundes som Hitler kom til Charkowfronten.

Isjumfronten. Onsdag meldes herfra at tyskerne prøver å utdype den kilen de har sprengt inn i russernes linjer. Dette foregår under blodige kamper og med store tap for tyskerne.

De tyske tanksene blir stadig angrepet av russisk kavalleri med stort hell. Alle frontmeldinger går i midlertid ut på at tyskerne har en svært

lang vei å gå for å kunne gjøre noe definitivt med åtaket sitt på Isjum-fronten, og å snakke om noen omringing, ennsi total sådan, er bare littlig propaganda. Tyskerne koster inn tanks og infanteri i omayksjøse mengder, da de ikke kan få et tilbakeslag her. Torsdag ble meldt at voldsomme tyske åtak i Isjum-Borjenkova var slått tilbake. Hitlers arméleding torsdag morgen sa at omringingsslaget var ferdig, men det nevnte ikke noe punkt der denne seieren var vunnet. En sjár fast at ikke noe bruhode ved Isjum er falt i fiendens hender. Fredag ble det meldt om voldsomme slag i Isjumområdet, og i løpet av natta har de russiske troppene vrt i hård kamp med infanteri og tanks. Russerne besatte torsdag en by i dette området, dvs. de besatte halvdelen av byen, resten ble brent ned av tyskerne før de forlot den. Lørdagskommunikat fra Moskva sier at den tyske motoffensiven s.s. for Charkow blir holdt ved Isjum. Slaget her har vart i 10 dager, og her nå dubbelt betydelig sv. Tyskerne er ikke kommet et skritt videre siden de tok til med offensiven. Det er Timosjenko som har klart å frigjøre egne tropper ved motangrep. Moskva slår fast at alle stillinger ved Donetselva ikke bare blir holdt, men alle tyske forsök på å finne et svakt punkt er strandet.

Ved Kalininfronten er 2.000 tyskere falt på 10 dager, og n.v. for Moskva, der kampene har blusset opp igjen, er 7.500 tyskere drept på 3 uker. Tyskerne har prøvd næsteåtak mot Murmansk, men uten hell. 12 bombe-maskiner er skutt ned. Tyske flygere som er tett til fange, sier at mengden på dyktige flygere gjør seg gjeldende for hver dag. Russiske krigsskip har i nord senket 5 tyske transportbåter, 2 destroyere, i skip på 12.000 tonn og en tråler på 800 tonn. Kolosal mengde britisk krigsmateriell kommer til Russland, og utlosninga sikres av jagere i hanene. Det britiske arbeiderparti vedtok onsdag bl.a. at en skal gå inn for stadig intensere hjelp til Russland. New York-kringkasteren meldte lørdag morgen at en stor amerikansk konvoi er kommet til Murmansk.

Libya. Tirsdag ble det sagt at britene er så sterke i Libya at en offensiv fra aksens side ikke vil få noe verd. Onsdag morgen angrep Rommel i Libya med store panserstyrker. De allierte har delt opp angripene i 2 deler, en angripende kolonne 60 km. fra kysten og den andre ved kysten. Rommel har rettet åtaket mot Gasella, men alle åtak er slått tilbake. Likeens åtak mot andre befestede stillinger. De alliertes stillinger er urokkelige. Det britiske luftvåpenet og panservdelinger støtter troppe. Tyskerne har lidd store tap. Fredag meldes om et stort tanksslag vest for Tobruk. Aksentanksene kjører i store buer utover ørkenen, men er slått tilbake av den 8. arme. Sidi Reseg har vrt angrepet av små styrker, som straks ble splittet av engelske panservogner. Det britiske flyvåpenet angriper forsyninger og forbindelocessveier. Rommels mål er antakelig Tobruk, men i hele ørkenen er kraftige forsvarsværker, og den tyske offensiven kom ikke overraskende. Ørkenen er en eneste støvsky etter alle de hundrevis av tanks som kjører mot hinanden. Det britiske kommunikeet fredag fastslår vellykkede åtak. Det britiske flyvåpenet tok til med mine åtak før Rommels offensiv, og lufta var full av jagere og bombemaskiner. En sveit feiet ned på 700 lastebiler som fikk fulltreffere. De fleste eksploderte og kom i brann. De tyske tapene i lufta har vrt store. Det britiske kommunikeet lørdag sier at britene har gjort kraftigemotåtak på den midtfjord av fronten. Store britiske panserstyrker er i aksjon i nære samarbeid med luftvåpenet. Aksens forsyningskolonner er kraftig bombardert, og alle forsyningsveier er bombed. Tyskerne har gjort mislykkede åtak langs kystveien. Mange fiendtlige tanks er ødeleggt. 7 akselfly ble ødelegg lørdag. 12 britiske maskiner er ikke vendt tilbake.

igsoversikt 30. mai. Utviklingen på Charkowfronten og Libya må bli sett i sammenheng. Ut fra disse punkter skulle tyskerne ta til med åtaket mot Kaukasus. Dette var Timosjenko klar over, derfor tok han til med åtaket for å bringe forvirring i de tyske planer, og at dette har lykkes er det ingen tvil om når en tar omsyn til de kolosal styrker av soldater og materiell som er ødelagt. Ikke noe hadde sjølsagt vært bedre om Timosjenko med en gang kunne ha gått videre - det vil tiden vise - men at offensiven har nedsett tyskernes evne til å føre fram et stort sommerfelttak er det ingen tvil om. Disse punkter ved denne front holdes av russene, og jamvel om man regner med stillingskrig her ved det viktigste strategiske punkt på østfronten betyr det russisk seir. Timosjenko har tid til å vente, imens vokser russernes styrker på alle felter, og britenes i vest. Tyskerne har ikke tid å vente, derfor fikk vi nå de voldsomme fanfarer om de store tyske seire, store fangetall osv. uten omsyn til de faktiske forhold på fronten. I fjor vinter slo engelskmennene til før tyskerne i Libya, det brakte forvirring hos tyskerne og hundrevis av fly måtte trekkes ned til Sicilia, hvorved den russiske front ble lettet. Hitlers luftvåpen har nå vanskeligheter alle steder, det er underlegent i Libya tross forsterkinger. Det er også underlegen i Russland. Hvordan kampene i Libyas vil utarte seg er det fortidelig å si noe om, men britene har tid å vente, og imens styrkes deres forsyninger fra britiske og amerikanske fabrikker. Den britiske overkommando slår til i det rette øyeblikk, og kampen hittil viser deres slagkraft. Disse to fronter må sees underett jamvel om de ligger hundrevis av kilometer fra hinanden, og at tyskerne allerede nå tar propagandaen ~~ixxinkjekke~~ til hjelp tyder ikke bra.

Det fjerne østen. Japannerne har store tap i kystområdene i Kina, og deres åtak er slått tilbake. Et åtak av japannerne mot byen Kinwa kostet dem 5.000 falne av 100.000 angripere. De øvrige ble slått tilbake. Torsdag, fredag og lørdag blir meldt om nye åtak mot Kinwa.

Japans mangl på handelsskip tar til å bli følelig, og de kan ennå ikke skipe produksjonen fra de erobrede områdene hjem til moderlandet. 1/3 av Japans handelsflåte er senket av de allierte. Fredag ble meldt at amerikanske ubåter har senket 2 japanske skip i Stillehavet og skadet en tung krysser betydelig.

Det britiske luftvåpen er særlig aktivt i Burma, der tren, elvebåter og flyplasser er blitt bombet. Ikke noe fly er gått tapt. I Stillehavet er den allierte luftoffensiven svært stor. Rabou og andre japanske støttepunkter er kraftig angrepet av allierte fly. 3 allierte og 6 japanske fly gikk tapt. Japanerne har angrepet Port Moresby. 7 japanske fly ble skutt ned. Mellom Australia og New Guinea ble 5 japanske fly skutt ned fredag.

Engelsk flyvirksemhet. Tirsdag var det dægtikt over Frankrike av britiske fly. Fredag ble meldt at britiske fly har angrepet en konvoi utafor de Frisiske øyer. 4 skip ble satt i brann. Konvoien var antakelig bestemt for Trondheim. Flyplasser og sambandslinjer i Frankrike og Holland ble angrepet natt til fredag, og fredag flyv store formasjoner britiske jagerfly mot Calais. Gon-Rhone-fabrikkene nord for Paris ble kraftig bombet av britiske fly natt til lørdag. Disse fabrikkene lager flymotorer, og det er tredje gangen de er angrepet. Samstundes ble en ny tysk konvoi angrepet utafor de Frisiske øyer. 5 skip ble satt i brann. Jernbaneanlegg i Frankrike og flyplasser blir også bombardert. Et fly gikk tapt, og etter dagsoperasjonene fredag 6 jegere. Den britiske kringkasteren har advart arbeiderne ved cementfabrikkene i Nordfrankrike, da det britiske flyvåpenet har fått ordre om å bombe disse fabrikkene. Et tysk fly ble skutt ned i sjøen over østengland tirsdag ettermiddag. Av 50 fly som angrep England natt til lørdag, ble 7 skutt ned og bare halvdelen flyv innover land.

Attentat mot Heydrich. Fra Praha ble det meldt sent onsdag ettermiddag at det var gjort et attentat mot Heydrich. Det ble med en gang proclaimert portforbud over hele Tsjekkoslovakia, og store belønninger er utlovet for opplysninger som fører til pågripelse av gjerningsmennene. Beløpet som er utlovet, svarer til 1 1/3 mill. krøner. Det blir truet med ren terror dersom ikke gjerningsmennene blir funnet. En tsjekker som blir påtruffet etter midnatt uten legitimasjonskort, blir skutt på stedet. Hinnler er kalt hjem fra Holland. Åtaket mot Heydrich skal ha funnet sted tirsdag kl. 10.30. Det ble brukt automatiske rifler. Den ene gjerningsmannen kom seg bort på sykkel, den andre gjennom en sidegate. Torsdag ble 6 tsjekkere skutt, 5 i en familie, derav 1 kvinne og 1 barn. Det er unntakelsestilstand over hele landet. Fra Stockholm blir meldt at grensen til Bohmen-Mähren er stengt. De som skjøt er framleis på fri fot. Trass i de store belønningene blir de ikke forrådt. Torsdag og fredag ble meldt at Heydrich svevde mellom liv og død. Uoffisielle meldinger lørdag sier at Heydrich er død. Nye gestapofolk strømmer til Tsjekkoslovakia. 12 tsjekkere er henrettet, derav 4 kvinner. 200 gisler er tatt utover landet. De blir truet med døden, dersom ikke gjerningsmennene blir funnet.

Kleinmann, den tyske understatssekretær i kommunikasjonsvesenet, er gått av p.g.c. sviktende halbred. Han har fått skylden for kæsset i den tyske jernbane-trafikken, som de britiske bombardementene har gått sterkt utover.

Den meksikanske regjeringen trådte sammen kl. 19.00 torsdag aften for å erklære sin krig. Under stor begeistring erklærte den meksikanske presidenten aksemaktene formelt krig. Brasilske fly har angrepet 3 tyske undervannsbåter, hvorav en ble senket. Brasil er ikke i krig med aksemaktene, men den diplomatiske forbindelsen er brutt.

Italia går framleis på med kravet sitt om Nizza, Korsika og Tunis. Det er Hitlers plan å spille Italia ut mot Frankrike. Laval er kommet tilbake til Vichy etter forhandlinger med tyskerne i Paris. Laval skal i første omgang være villig til å gifte Tunis. Den franske guvernøren i Tunis er mottatt av Laval.

General Arnold, sjefen for det amerikanske luftvåpen, er kommet til London sammen med en del offiserer for vidare utbygning av det militære samarbeid, særlig i lufta. 2/3 av den amerikanske generalstaben er nå i London. Den sist ankomne er brigadegeneral Lee. Alle de øverste stabsoffiserene i den engelske hæren var tilstede ved konferansen.

Innenriksnytt. Henrettelsen av de 15 nordmenn på Jæren har gjort et dypt inntrykk i Sverige. Avisene skriver at det er et typisk tegn på svakhet og engstelse blant tyskerne som gir seb utsikt i disse mordene. Fallet på henrettelen i Norge er nå steget til 98. Det kommer stadig utmeldelser til N.S., særlig fra eldre medlemmer, også fra fullmektigene. N.S.-lendsmannen Lislegård er arrestert. Ellers er fylkeslægene Wismann og Kolstad satt fast. Sokneprestene Thue, Strømme og Trane er framleis i fengsel. Thue har fått et halvt år og skal sendes til Tyskland.

På grunn av drapet av N.S.-politimannen Kristensen skulle det bli tatt 400 gisler, men det ble bare tatt 320, da en ikke hadde plass til flere. Jamvel 14 årgamle skolegutter ble tatt.

Den 19. mai ble 100 mann sendt fra Grini til Tyskland, antakelig var en del av folkene fra Televåg med her.

Det blir meldt om nye og store rekvireringer av private hus i Oslo. En mener at det er folk fra de bombede byene som skal komme oppover.

sykkelønn gavdag aften.

Ordenshiatoriens største luftåtsk. Tyskerne fikk natt til søndag fåle verden av verdenhiatoriens største luftåtak. Over 1.000 fly angrep Rhur- og Rhinområdene. Kein var hovedmålet. Attakene var helt vellykde. Det ble gjort filosofisk skade. Mange trær ble antent og det ble observert mye røyk, bl.a. en røyksky som var over 4.500 meter over målet. Røyken kunne bli sett til den hollandske kyst. Fiendtlige flyplasser ble samstundes angrepet av andre styrker. Fiendtlige jagerfly som flog opp ble fjernet vekk. 44 britiske fly savnes, altså under 5 %. Churchill har sendt et gratulasjonstelegram til sjefene for det britiske luftvåpenet. "Dette er et bevis for hva Tyskland vil komme til å gjennomgå by etter by," sier han bl.a. Han opplyser at de over 1.000 flyene var i 1 1/2 time over målene og understreker det store organisasjonssapparet som måtte bli satt i gang. Hver maskin hadde over 2 tonn bombelast, tilsammen altså over 2.000 tonn i et åtak. Under de 4 kraftige åtakene mot Rhur i mars i år ble det tilsammen sluppet 1.000 tonn. Nå er ikke amerikanske fly kommet med. Dette har vært under diskusjon siden general Arnold for nylig kom til London. Da krigen brøt ut sa Göring i en tale: "Jeg skal sørge for at ikke fienden skal kaste noen bomber over Tyskland." Hitler sa i september i fjor at for hvert kilo engelsk bombelast som ble sluppet over Tyskland skulle det bli sluppet det mangedobbelte over England. Det var ikke noen tyske fly over England i natt. Det blir nå minnet om hva Churchill sa i en tale: "For min del synes jeg at det er bare rettferdig at de som har sluppet krigen løs, også får føle dens redsler. Vi har en liste over strategisk viktige byer i Tyskland som det vil være en plikt å behandle som Lübeck og Rostock og andre byer."

Et sørkommunikat fra Moskva opplyser om slaget ved Charkow at Timosjenko har oppnådd sitt mål, nemlig å hindre en tysk fremrykning mot Kaukasus. Slaget har vart i 5 uker. Timosjenko gikk først til åtak. Tyskerne satte inn 6 tanksdivisjoner og 30 infanteridivisjoner. Tapene opplyses nå å være følgende: 90.000 tyskere er felt eller tatt til fange. Russene har mistet 75.000 mann. Tyskerne tapte 540 tanks mot 300 russiske, 1511 tyske kroponer ble ødelagt mot 832 russiske og 200 tyske og 124 russiske fly ble skutt ned. Sørkommunikat latterliggjør de tyske påstandene om tap og fanger. Neen slike seire til og tyskerne vil forblø. I Isjumområdet ble det utkjempet desengsive kamper i natt. Stillingen er her uforandret fra i går. På et avsnitt på Kalininfronten har russene inntatt fiendtlige stillinger. Tyskerne har her på 3 dager tapet 1.100 mann. Tyskernes tap av fly er framleis kolossal. I går mistet de 95 fly mot russernes 24. Russiske fly har senket 4 transportskip og 2 kuttere. 1 undervannsbåt er senket i nord.

Slaget i Libya har nådd sitt høydepunkt. Kampene fortsetter sør for Tobruk. Det blir utkjempet voldsomme kamper, og fiendens panserstyrker blir ustanselig angrepet. Tyskerne lider betydelige tap. Slaget har nå vart i 4 dager, og stillingen blir av den engelske øverstkommanderende karakterisert som ikke ugunstig. I morges blir skons tanks tvunget sørover. Slår slaget mot Tobruk feil, står tyskerne øglensiv mot Egypt i fare. Tyskerne har nå økede forsyningssvansker. Deres forsyninger blir angrepet underveis. Dagsordenen fra den britiske øverstkommanderende sier at vi står framfor store prøvelser, men seiren er sikker.

Japans flåtebasia på Salomonøyene er angrepet. Det ble gjort betydelig skade. Også i Nordburma har allierte fly angrepet japanerne. General Alexander opplyser at for britene trakk seg ut av Burma ble alle oljefeltene så ødelagt at japanerne ikke kan bruk dem på 1 år. Kinna ble evakuert torsdag. En japansk kolonne på 1.000 mann som først trengte inn i byen, ble utslettet. President Roosevelt har uttalt at å angripe de fredeligsinnede amerikanerne, viste seg å være den sterkeste feiltakelse. En amerikansk avis skriver at planene om å skaffe Tyskland en tofrontskrig ligger ferdige. En framtredende amerikaner sier at Amerika kan bombe hvilken som helst by. Berlin kan få samme behandling som Tokio. Åtaket på Tokio var et eksperiment.

agdbomatjenesten. Vi har før nevnt om de tusener som har protestert mot denne tjenesten, og det er med god grunn man har gjort det. Det som har føregått på de få stedene der den er innført har vist det. Et sfelssc den ungdommelige leder ved det første møtet med guttene: "Dere må ikke høre på det de sier hjemme. Dere må komme her og høre på det vi sier. Her skal vi ha det veldig morsomt, vi skal synge og leke og marsjere. Dere skal få uniformer og dere skal få leke med gjevar." Og tolvåringene fikk lov å leke med gjevar, og to av dem fikk stå vakt med gjevar. En annen leder viste klart at det også er meningen ut barna skal oppstre som angivere overfor hjemmene. Han kalte fram en gutt, viste ham en stensilert avis "Londonnytt" og spurte: "Vet du hva dette er?" "Nei." "Jo, du vet det nok. Se godt på det. Har du sett slikt hjemme?" Foreldre og andre, la dette lære oss til å være forsiktige når barn er i nærheten. Med dette vil vi sitere et av de ni nasjonale bud: "a) Unngå å drøfte situasjonen og meddels nyheter når barn er tilstede. b) Tel særskilt med barna om de ting de bør vite, for de bør også orienteres alt etter alder og utviklingstrinn." Værn barna så de ikke blir tvunget til å oppstre som angivere!

Lærerstriden.

Etter at N.S. kapitulerte overfor lærernes rakkryggete holdning har det versert rykter om at de av våre lærere som ennå befinner seg i konsentrasjonsleir skulle løslates. Dette medfører dessverre ikke riktighet. Lærerstriden er vel så langt fra slutt så vi alle må være forberedt på nye og lumske fremstøt fra N.S.'s side. Foreløpig har imidlertid tillitsmannene innen Lærersambandet fått det ørefulle oppdrag å fungere som angivere, idet de skal føre liste over "trådtrekkerne" dvs. lederne av opposisjonen mot formråderklikkens fremstøt mot de norske hjem.

Fra Oslo er det kommet oppfordring om å gjøre dette eksemplet på nasistisk svindel kjent. En Oslomann ringte til Orvar Sæther som er leder av det såkalte "Lærersambandet" og presenterte seg som lærer Bø fra Gvarv i Telemark. Han hadde på forhånd undersøkt at det ikke var noen lærer av det navn der. Han ville gjerne vite om det var så at en automatisk var medlem av Lærersambandet. "Jo, det var da det." Det ble en lang prat som endte med at Sæther sa at han hadde vært i et møte dagen før. Der hadde de snekket om Bø (mannen som aldri har eksistert) og nå kunne Bø vente seg å bli utnevnt til kretsleder for Telemark en av dagene.

Kinostreik!!

Onsdag 27. mai kl. 19.30 hadde N.S. tillyst møte på torvet med tale av "rådmann" Grønstad. Vergudene var imidlertid i slett tunn og øste vann på det vesle nasipublikummet som var møtt fram. Men "rådmannen" tok sin trofaste skure med seg og marsjerte til Logen kino. Her ble vist fram en fransk film kl. 19.00 og kinolokalet var fullstappet. Forestillingen ble avbrutt og talen annonsert. Kinogjengene ville forlate salen, men bare 5-6 av dem slapp ut. De andre ble stoppet og dørene stengt. Hirden var postert ved dørene. Publikum måtte reise seg da "kampsangene" ble sunget. Ville de ikke det, var det alltid en nasist som hjalp med å få dem opp av stolen. Denne uforkommede utfordringen må bergenserne gi svær på. Vi holder oss borte fra kinoene for å unngå liknende provosjoner i framtida. Bergenserne går ikke på kino for å overvære landsformrådernes møter.

"Fiendens stormvinde mot oss ses kaster,
dunkelhets makter trykker oss ned,
fram dog til kampen vi modige haster,
er på vår ukjente skjebne beredt.
Det er vårt håp i vårt restløse jagen fram,
fram til seier er kampropets klang."